

Jobshadowing al Coláiste an Eachréidh Athenry, Co. Galway (Irlanda)



Eulàlia Duran Brugada
Institut Celestí Bellera

1. Context i descripció de l'institut

El Coláiste an Eachréidh és un institut públic immersiu en irlandès del poble de Báile Átha an Rí (Athenry, en anglès). Hi van uns 250 alumnes d'entre 12 i 19 anys i té una trentena de professors.

Báile Átha an Rí és un petit poble del comtat de Gaillimh (Galway), d'uns 5.000 habitants, a uns 25 km de la ciutat, des d'on es pot arribar amb tren ràpidament. Justament al costat de l'institut, a la mateixa illa, hi ha dues escoles de primària, una que també fa immersió en irlandès i l'altra en anglès.

Aquest institut és un *gaelcholáiste*, és a dir, un institut d'una zona on l'irlandès no és predominant però que fa totes les classes en irlandès. En tot el comtat de Galway n'hi ha onze, i per això a l'institut hi van alumnes de tota la zona, no només del poble. Cal tenir en compte que el comtat de Galway és on més parlants d'irlandès hi ha i també on hi ha la majoria d'àrees que el govern considera *gaeltacht*, és a dir, àrees en què l'irlandès hi és majoritari.

L'institut té uns 250 alumnes repartits en sis cursos, és a dir, uns 40 alumnes per cada curs, dividits en dos grups de 20 o 21 alumnes cada un. En les matèries optatives encara són menys alumnes per classe, perquè tota la promoció està dividida en més grups, la majoria són d'uns 10 alumnes i, fins i tot, n'he vist una de només 2 alumnes (Alemany de 3r any). Els professors m'expliquen que aquesta ràtio tan baixa no és habitual a tot arreu, però que als instituts en irlandès les ràtios són molt més baixes que als que són en anglès, que s'acosten més a la nostra ràtio d'alumnes.

De fet, les ràtios baixes són un dels motius pels quals les famílies decideixen portar els alumnes als *gaelcholáistí*, perquè els alumnes puguin estudiar en grups reduïts. Els altres motius són perquè aprenguin bé l'irlandès i hi tinguin fluïdesa (perquè a l'escola en anglès només l'aprenen com a segona llengua, com una matèria més), i també perquè els resultats acadèmics en els instituts en irlandès són més bons, estan per sobre de la mitjana.

Les classes duren només 40 minuts, de manera que l'horari és el següent:

- 9 - 11 h: 3 classes de 40 min
- 15 min de pausa
- 11.15 - 13.15: 3 classes de 40 min
- 45 min de pausa per dinar (se'l porta cadascú, no hi ha cantina a l'institut).

- 14 - 16 h: 3 classes de 40 min

En general, els professors ho valoren positivament, sobretot per als cursos inferiors: les classes no s'allarguen i mantenen més la concentració dels alumnes, tot i que alguns creuen que per als alumnes dels últims cursos potser seria millor fer una hora. Algunes matèries com Arts tenen sessió doble (1 hora i 20 minuts), perquè així no perden tant temps recollint el material i l'aula.

2. Sistema educatiu irlandès

El sistema educatiu irlandès té dues grans etapes: primària i secundària, les dues obligatòries per a tothom. La secundària comença als 13-14 anys (equivalent a segon d'ESO) i acaba entre els 17 i els 19 anys, segons l'institut.

Està dividida en dues o tres etapes: els tres primers anys, que acaben amb uns exàmens oficials (Junior Cycle); un possible curs extra anomenat any de transició (4th year, que al Coláiste an Eachréidh és obligatori i el fa tothom, però en altres instituts no), i dos anys de cicle superior, que són molt enfocats a preparar els exàmens finals que els permetran anar a la universitat o estudis superiors (Leaving Certificate). Són obligatoris tots cinc o sis anys.

La comparació amb el nostre sistema educatiu seria així:

EDAT	CURS CATALUNYA	CURS IRLANDA
12 - 13	1r d'ESO	últim curs de l'escola primària
13 - 14	2n d'ESO	1st year
14 - 15	3r d'ESO	2nd year
15 - 16	4t d'ESO	3rd year + exàmens oficials (Junior Cycle)
16 - 17	1r de Batxillerat / FP	4th year (transition year, no el fan a tot arreu)
17 - 18	2n de Batxillerat + PAU / FP	5th year
18 - 19	Universitat, FP o altres estudis	6th year + exàmens oficials (Leaving Certificate)

Les matèries que fan estan molt enfocades als exàmens oficials. En el primer cicle fan sis matèries obligatòries (irlandès, anglès, matemàtiques, història, ciència i francès) i tres matèries optatives, que han d'escollir entre les següents: alemany, economia, plàstica, música, taller de fusta, taller de metall, *home economics* (nutrició, sostenibilitat, economia domèstica...), geografia o disseny gràfic (barreja de dibuix tècnic i disseny gràfic). Els exàmens oficials del Junior Cycle els avaluaran d'irlandès, anglès, matemàtiques, història, ciència i les tres matèries optatives que hagin escollit (o francès i dues optatives). A més, també fan educació física, de la qual no s'examinaran en els exàmens oficials.

En el segon cicle fan només set matèries: les quatre obligatòries (irlandès, anglès, francès/alemany i matemàtiques) i en trien tres d'optatives (geografia, història, economia, física, química, biologia, taller de construcció, enginyeria, disseny i comunicació, disseny gràfic, *home economics*, art, música o educació física). Aquestes són totes les matèries que s'ofereixen, però no les poden fer totes a l'institut, només les nou o deu més demandades.

Aquesta distribució de matèries comporta una de les diferències que més m'ha cridat l'atenció respecte al nostre sistema educatiu: no hi ha modalitats. Tots els alumnes fan llengua, literatura i matemàtiques en profunditat, al llarg de tots sis cursos.

3. Espai: edifici i aules



L'edifici i l'ambient m'han recordat en certa manera al Bellera, tot i que no tenen cap espai verd com el nostre jardinet. Es tracta d'un edifici petit i vell, amb les parets arrebossades de pedra grisa i els passadissos emmoquetats, a l'estil de l'arquitectura típica irlandesa. Però tot i ser vell, per dins està ple de vida, amb les parets plenes de pòsters, cartells, treballs d'alumnes i materials diversos. Com al Bellera, totes les portes estan sempre obertes, tant les de les aules com les de fora, i els alumnes poden sortir a l'hora del pati.

És un edifici de dues plantes, amb un gran vestíbul al mig que fan servir de pati (perquè aquí sempre plou). Hi ha taquilles, quatre grans taules on els alumnes mengen, fan deures i xerren, i també taules de ping-pong i de futbolí.

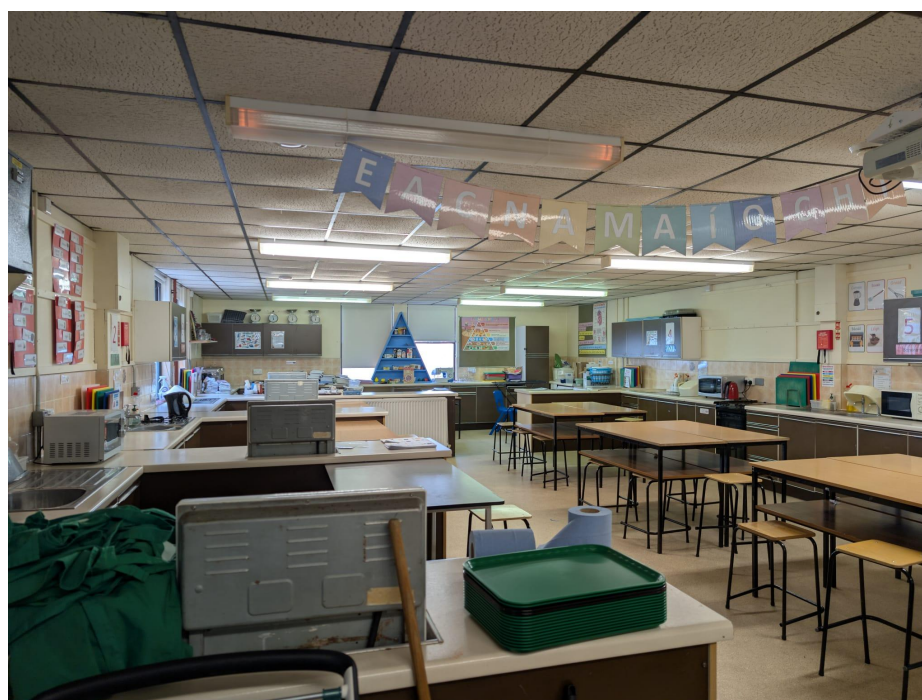


Les aules ordinàries són més aviat petites, amb pupitres individuals de fusta i cadires de plàstic que són fàcils de moure. En general, estan distribuïts en grups de quatre o sis taules. No són aules de grup tutoria, sinó que són de matèria; de fet, cada professor té la seva, decorada i distribuïda com vol, i són els alumnes que van rotant. Totes les aules estan equipades amb un projector i un ordinador, que és d'ús exclusiu per al professor de la matèria d'aquella aula. Com que no tenen

departaments, les aules funcionen en certa manera també com a despatxos de cada professor i hi tenen tots els materials, llibres, apunts i fotocòpies que guarden.



A més de les aules ordinàries també hi ha dues aules-laboratori, una aula de *home economics* amb cuines i piques (foto), els tallers de tecnologia, l'aula d'arts i l'aula de música. I també, és clar, una gran sala de professors (foto) amb una gran taula i cadires i també nevera, microones, pica i rentaplats. Per altra banda, no tenen cantina ni bar i educació física ho fan en un petit pavelló a l'edifici annex, compartit amb l'escola del costat.





4. Perfil d'alumnat, atenció a la diversitat i convivència

Tant des de la meua percepció com pel que he pogut comentar amb els professors amb qui he xerrat, l'alumnat és poc divers i en general té un perfil molt acadèmic, amb poques dificultats d'aprenentatge i que prové d'un entorn relativament benestant. En aquest sentit hi ha força diferència amb el Bellera i això és trasllada també a l'ambient de l'institut, força més tranquil. M'ha semblat que els alumnes són força autònoms, treballen sense que els professors els hagin d'insistir molt, i a les aules hi ha un clima força tranquil. Per exemple, en una classe d'anglès (1st year, 13/14 anys) en què els alumnes havien fet una redacció i la professora es dedicava a corregir-les d'una en una passant entre els alumnes, la gran majoria no tenien cap tasca concreta a fer i tot i això, no hi havia merder a l'aula, estaven tranquils i parlant en veu molt baixa, sense que la professora els hagués de cridar l'atenció.

Pel que fa a alumnes amb necessitats educatives especials, només hi ha alumnes amb dificultats lleus derivades de dislèxies, TDAH, autisme... Els alumnes amb dificultats més severes van a l'escola especial. Tenen un parell de professors especialistes que fan suport a l'aula amb alguns alumnes, tot i que no totes les hores. En general, pel que jo he pogut observar a classe, més o menys tots els alumnes segueixen la lliçó, són autònoms a l'hora de fer la feina i no sembla que

tinguin grans dificultats, tot i que, evidentment, tampoc no ho puc saber del cert. Els professors també m'expliquen que abans hi havia tendència a treure els alumnes amb dificultats de l'aula ordinària, però que els últims anys s'ha optat per mantenir-los dins i que hi entrin els professors de suport, amb la mateixa tendència que hi ha a Catalunya.

Quant a la convivència, com dic, el clima de l'institut és tranquil i relaxat alhora, i fa la sensació de no ser un institut molt autoritari però que sí que té uns hàbits de comportaments molt treballats i molt acceptats per tots els alumnes, que faciliten la convivència. Un element que destaca és l'ús de l'uniforme, com en la gran majoria d'instituts d'Irlanda. Tots els alumnes porten uniforme, que consisteix en un jersei de punt amb l'escut de l'escola brodat i pantalons blau marins, tant per a nois com per a noies, tot i que les noies també poden portar faldilla. Per altra banda, una de les eines que tenen per gestionar el dia a dia és l'agenda. Tenen una agenda de l'institut, de tapa dura, que porten tots els alumnes i té molt pes en el dia a dia, pel que he pogut observar, perquè la fan servir molt. A més d'apuntar-hi els deures, quan els alumnes volen anar al lavabo a mitja classe donen l'agenda al professor, que els apunta el dia i l'hora en un apartat de l'agenda i els la torna quan tornen de lavabo. Em sembla un recurs prou fàcil de fer per regular l'ús dels lavabos sense limitar-lo però evitant que els alumnes hi vagin a cada hora, tot i que he de dir que en diverses ocasions també he vist professors que no ho fan i els hi deixen anar lliurement. Finalment, una eina que tenen per gestionar conflictes és que quan algun alumne ha fet alguna cosa una mica més greu, es queda mitja hora durant la pausa per dinar amb algun professor (que té aquesta hora assignada) i es dedica a fer feina amb ells en relació amb el que hagi fet l'alumne.

Finalment, pel que fa a dispositius i electrònics, fan un ús similar del mòbil: teòricament no el poden fer servir (tot i que, evidentment, alguns alumnes el miren d'amagat a classe), però en alguns moments concrets els professors deixen que els alumnes el treguin per alguna cosa concreta, per exemple, mirar una partitura a classe de música. D'ordinadors cada alumne en té un (un portàtil petit) i en general m'ha semblat que el fan servir més aviat poc a l'aula, excepte alguna tasca concreta tot ho fan amb paper i boli.

5. Metodologies d'ensenyament i aprenentatge de llengües

Al llarg d'aquesta setmana he pogut observar sobretot classes de llengües (irlandès, anglès, francès, alemany i, fins i tot, un taller de xinès), tot i que també he vist alguna sessió d'alguna altra matèria com arts, música i educació física. Així doncs, i també pel meu interès personal, m'he fixat sobretot en com ensenyen la llengua i la literatura.

A grans trets puc dir que la metodologia d'ensenyament és força tradicional. Les classes que toca llengua el professor explica les normes lingüístiques o la lliçó que correspon, projectant o apuntant a la pissarra, i després els alumnes fan exercicis per practicar-ho. També he pogut observar com fan comprensions lectores, comprensions orals, expressions escrites i expressions orals, res gaire diferent del que fem nosaltres. Les classes de literatura que he vist (només d'anglès, en què vaig poder seguir diverses sessions amb un grup de 5th years) han consistit en la lectura de diferents poemes d'un mateix autor que entra als exàmens oficials. Aquestes classes han estat les que m'han semblat més interessants d'observar, perquè he pogut veure com treballen la poesia. En aquestes classes els alumnes tenien impresos en fotocòpies els poemes de l'autor i la professora anava llegint-los i comentant tot allò rellevant del poema (context social i literari, intenció de l'autor, to, figures retòriques, recursos formals, tema i significat), mentre els alumnes anaven apuntant allò que la professora destacava als seus poemes. En general puc observar que els professors són el centre de l'ensenyament, ells transmeten el contingut i els alumnes prenen apunts autònomament. No m'ha semblat que facin gaire projectes, com a mínim no a les hores de classe habituals, tot i que sí que fan tallers amb entitats externes de tant en tant.

Els materials que utilitzen són llibretes de ratlles A4 o A5 (en tenen una per a cada matèria), unes fundes de plàstic amb cremallera que fan servir com a carpeta (també en tenen una per a cada matèria), l'agenda i a vegades també llibres de text, que són de l'institut. Em fa la sensació que, com deia abans, treballen molt amb paper i bolígraf, escriuen molt i fan poques coses amb ordinador. De fet, fins i tot fan servir diccionaris en paper per fer consultes, cosa que a casa nostra fa molt que no la fem (o jo, com a mínim, no l'he fet mai a l'aula com a docent). Tenen algunes eines molt sistematitzades que suposo que deuen ajudar a endreçar el procés d'aprenentatge i d'estudi, com les fundes de plàstic o l'ús dels bolígrafs (blau/negre

per als apunts o textos, verd per a les correccions i revisions del mateix alumne i vermell per a les correccions del professor).

Una de les coses que més m'ha sorprès és l'alt nivell acadèmic que tenen. Ho he pogut observar sobretot a la matèria d'anglès, que és la que més entenia de totes les que he vist, però m'ha fet la sensació que era general. El nivell d'aprofundiment en els continguts és molt alt i hi ha molta exigència. A això li veig dues causes com a mínim: d'una banda, que totes les matèries estan molt enfocades als exàmens oficials, sobretot als cursos de 3r, 5è i 6è; i, de l'altra, que tenen els continguts de cada curs i matèria detalladíssims pel govern. De la matèria d'anglès, per exemple, tenen una llista de tots els autors i de tots els poemes exactes que han de llegir i que els sortiran als exàmens oficials. De fet, em van ensenyar un examen del Leaving Certificate d'anglès i no només era llarguíssim (dues parts de dues hores i mitja cada una), sinó també difícilíssim, ja que havien de fer diferents comprensions lectores, un parell de redaccions de diferents tipologies textuais, un comentari de text literari i respondre de manera molt desenvolupada i aprofundida diferents preguntes sobre literatura. Si el comparem amb l'examen de les PAU de català o castellà, no té res a veure, és un nivell molt superior que requereix molt més coneixement de la literatura del país i també una capacitat de redacció i argumentació que majoritàriament els nostres alumnes, per desgràcia, no tenen quan acaben batxillerat.

En aquest sentit, penso que és important destacar dues condicions que potser també permeten aquest nivell tan alt. En primer lloc, les ràtios de vint alumnes per classe, que permeten al professor fer correccions molt més personalitzades, posar més activitats, etc. I en segon lloc, també és rellevant que fan més hores de llengua que nosaltres. A tots els cursos, des de 1r a 6è, fan cinc sessions d'anglès i irlandès a la setmana, que equivalen a 3 h i 20 min de cada una. Respecte a l'ESO no hi ha tanta diferència (només vint minuts més de cada llengua), però respecte al Batxillerat sí que és una diferència important, que pot permetre treballar molts més continguts i aprofundir-hi molt més.

6. Usos lingüístics

El Coláiste an Eachréidh és un institut amb immersió lingüística en irlandès i, per tant, totes les classes es fan en aquesta llengua. Pel que he pogut observar, la part dels professors es complia quasi al 100%: tots parlen sempre amb irlandès amb els alumnes, fins i tot les professores d'anglès el fan servir per parlar amb els alumnes quan no estan donant la lliçó (per passar llista o per deixar anar un alumne al lavabo, per exemple). A la sala de profes hi predomina l'irlandès també, encara que a vegades també parlen en anglès entre ells, però podria ser que canviessin de llengua pel fet que jo era allà, encara que no parlessin amb mi directament.

Els materials i els llibres de text també són tots amb irlandès i, de fet, he pogut observar una situació prou curiosa quan a classe d'alemany la professora (que és polonesa i no sabia gaire irlandès) va haver de demanar als alumnes que li traduïssin les correccions d'un examen oficial, ja que eren en irlandès i ella no ho entenia.

Pel que fa als alumnes, però, la situació és ben diferent. Tot i que quan s'adrecen als professors ho fan sempre en irlandès (això sí que ho tenen molt incorporat, a diferència dels nostres alumnes, que tot sovint ens parlen en castellà), entre ells parlen gairebé sempre en anglès. Pràcticament no he sentit cap conversa entre alumnes en irlandès. La directora m'ha explicat que ella quan els sent parlar en anglès els avisa, amb un to agradable, sense renyar, però que no ho fan tots els professors, tot i que ella creu que sí que haurien de fer-ho.

Aquesta setmana a l'institut he pogut veure dos tallers d'entitats externes: un sobre escriptura creativa que feia una entitat de Dublín i un altre sobre enginyeria que feia una empresa local. El primer era en irlandès però el segon era tot amb anglès, ja que les persones que el feien no l'entien i els materials que van portar també eren en anglès. En aquest sentit, es troben amb el mateix problema que nosaltres, que sovint les persones externes que venen a fer tallers no els fan en la llengua vehicular de l'institut o canvien constantment sense ser-ne conscients.

En conclusió, doncs, la part de relació entre profes i alumnes crec que sí que la feien millor que al nostre sistema educatiu i mantenien sempre l'irlandès, però, en canvi, l'ús de la llengua entre els alumnes encara era més baix que en el cas del català al nostre institut. De totes maneres, no és comparable automàticament la situació del català i l'irlandès, perquè és una llengua que només sap parlar el 40%

de la població i només el fan servir diàriament unes 20.000 persones. Per tant, no és una llengua que els alumnes facin servir gaire fora de l'escola (tot i que alguns sí que el parlen a casa) i l'objectiu de l'escola és sobretot crear un espai d'immersió perquè els alumnes puguin aprendre bé l'irlandès, un espai al qual d'altra manera no hi tindrien accés.

7. Conclusions i aprenentatges de l'estada

Per acabar, puc dir que aquesta setmana al Coláiste an Eachréidh ha estat molt enriquidora en tots els sentits.

He pogut veure un altre sistema educatiu, que m'ha sorprès positivament sobretot pel que fa a les ràtios i a l'alt nivell acadèmic. Aquesta estada també m'ha fet reflexionar sobre com ensenyem la llengua i la literatura i m'ha ensenyat que algunes pràctiques que intuïtivament creia que tenien sentit com comentar i interpretar poemes amb profunditat, dedicant-hi classes senceres, és una activitat que val la pena. Alhora, tampoc no puc evitar comparar el nostre nivell educatiu i m'enduc la idea que cal que treballi més l'expressió escrita, sobretot de textos complexos com comentaris de text, en què els alumnes hagin de fer un esforç cognitiu important per expressar les idees. No és fàcil i no sé com adaptar-ho a les necessitats de tots els meus alumnes, però crec que val la pena intentar-ho.

Per últim, pel que fa a la llengua, aquest *jobshadowing* m'ha servit per veure que no estem tan malament, però alhora que hi ha moltes coses que cal millorar. Com deia abans, la situació del català no és la de l'irlandès, però tenim el perill d'acabar igual i val la pena esforçar-nos a exigir que els nostres alumnes parlin en català a l'institut. Només així ho agafaran com un hàbit i només així tindran prou pràctica per adquirir bé la competència lingüística en la nostra llengua, que és el nostre objectiu principal, al capdavant.